

Nota's, op 13 en 31 januari 1958 te Bonn tussen de Nederlandse Regering en de Duitse Bondsregering gewisseld, tot verlenging van de werkingsduur der op 29 januari 1957 eveneens te Bonn gewisselde nota's houdende een regeling voor de behandeling van eisen tot schadevergoeding in verband met verlies of schade veroorzaakt door in de Bondsrepubliek Duitsland gestationeerde Nederlandse militaire eenheden

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN

Nr. 1

's-Gravenhage, 12 augustus 1958.

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 12 augustus 1958.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 11 september 1958.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de tekst van de op 13 en 31 januari 1958 te Bonn tussen de Nederlandse Regering en de Duitse Bondsregering gewisselde nota's tot verlenging van de werkingsduur der op 29 januari 1957 eveneens te Bonn gewisselde nota's houdende een regeling voor de behandeling van eisen tot schadevergoeding in verband met verlies of schade veroorzaakt door in de Bondsrepubliek Duitsland gestationeerde Nederlandse militaire eenheden (*Trb.* 1958, 44) ¹⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestreng aan te treffen een toelichtende nota bij de in genoemde nota's vervatte overeenkomst.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal deze overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.

Toelichtende nota

Artikel 8 van het Financiële Verdrag van 26 mei 1952, gewijzigd bij het Protocol van 23 oktober 1954 tot beëindiging van het bezettingsregime in de Bondsrepubliek Duitsland (*Trb.* 1956, 124, blz. 52—67 en blz. 129—146) geeft een regeling voor de behandeling van eisen tot schadevergoeding in verband met verlies of schade, veroorzaakt door in de Bondsrepubliek geleverde vreemde krijgsmachten dan wel door leden van die krijgsmachten in de uitoefening van de dienst.

Hoewel Nederland geen partij is bij het Financiële Verdrag, dat ook niet voorziet in toetreding door andere Staten, heeft het bij de overeenkomst, vervat in de op 11 juni 1956 te Bonn tussen de Nederlandse en de Britse Regering gewisselde nota's (*Trb.* 1956, 124), welke overeenkomst is verlengd bij de notawisseling te Bonn van 7 juni 1957 (*Trb.* 1957, 229), op zich genomen de in artikel 8 van het Financiële Verdrag neergelegde regeling zelf rechtstreeks tegenover de Bondsrepubliek Duitsland te realiseren. Te dezer zake moge worden verwezen naar de toelichting op de in laatstgenoemde notawisseling vervatte overeenkomst (*Bijlage Handelingen II 1957/1958 — 5063*).

Volgens de regeling van artikel 8 van het Financiële Verdrag wordt een eis tot schadevergoeding ingediend bij een Duitse instantie, doch beslist de vreemde krijgsmacht zelf, of en tot welke hoogte schadevergoeding dient te worden aangeboden. Indien eiser zich niet verenigt met een beslissing, welke hem door de vreemde krijgsmacht ter kennis wordt gebracht, kan hij voor de gewone Duitse rechter een proces beginnen tegen de Bondsrepubliek, aan welk proces de vreemde krijgsmacht desgewenst kan deelnemen op de wijze zoals bij het Verdrag is overeengekomen. Mocht de uitspraak van de Duitse

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

rechter verschillen van de beslissing van de vreemde krijgsmacht, dan wordt deze beslissing in overeenstemming gebracht met de uitspraak, indien de vreemde krijgsmacht heeft deelgenomen aan het proces. Heeft de vreemde krijgsmacht niet deelgenomen aan het proces, dan kan zij uiteindelijk bij haar oorspronkelijke beslissing blijven.

Ook artikel VIII, lid 5, van het op 19 juni 1951 gesloten Verdrag tussen de Staten, die partij zijn bij het Noord-Atlantisch Verdrag nopens de rechtspositie van hun krijgsmachten (*Trb.* 1951, 114; zie ook *Trb.* 1953, 10 en 1954, 81), bevat een regeling voor de behandeling van deze schadeclaims; voor de administratie van een vreemde krijgsmacht is die regeling veel minder bezwaarlijk dan de bovengeschetste procedure, terwijl zij bovendien de belangen van de inwoners van de Staat van verblijf beter waarborgt. Zowel de Britse als de Amerikaanse Regering heeft met de Duitse Bondsrepubliek een overeenkomst gesloten, waarin de regeling van de behandeling van bovenbedoelde schadeclaims is aangepast aan die van evengoemd verdrag, waarbij de Bondsrepubliek tot dusverre geen partij is.

Ook de Nederlandse Regering en de Duitse Bondsregering hebben bij notawisseling van 29 januari 1957 een dergelijke overeenkomst gesloten (*Trb.* 1957, 230). De behandeling van eisen tot schadevergoeding is dientengevolge geheel overgedragen aan de Bondsrepubliek, terwijl tevens is voorzien in een verdeling van de schade (75 pct. ten laste van Nederland en 25 pct. ten laste van de Bondsrepubliek), een en ander naar analogie van het verdrag van 19 juni 1951.

In artikel 9 van de overeenkomst is bepaald, dat ook de behandeling en de afdoening van eisen tot vergoeding van schade, welke in het tijdvak van 5 mei 1955 — de datum, waarop het bezettingsregime in de Bondsrepubliek eindigde — tot de inwerkingtreding van de overeenkomst op 1 januari 1956 was veroorzaakt, zou geschieden overeenkomstig de bepalingen van de overeenkomst, zodat artikel 8 van het Financiële Verdrag in feite nimmer is toegepast.

De overeenkomst van 29 januari 1957 behoefde niet de goedkeuring van de Staten-Generaal, omdat zij behoort tot de categorie, bedoeld in artikel 62, eerste lid, onder c, van de Grondwet. Ter voldoening aan artikel 60, lid 2, der Grondwet werd zij medegedeeld aan de Eerste en Tweede Kamer der

Staten-Generaal bij brieven van 21 december 1957 (Bijl. *Handelingen II* 1957/1958 — 5018).

Met het treffen van een regeling voor een beperkte geldingsduur meende de Regering destijds te kunnen volstaan, daar het bovengenoemde Financiële Verdrag voorlopige regelingen bevatte en slechts zou gelden totdat het door andere — definitieve — regelingen, waarover de onderhandelingen reeds aan de gang waren, zou zijn vervangen. Daar de verwachtingen van de Regering te dezen niet in vervulling zijn gegaan, is bij notawisseling van 13/31 januari 1958 een nieuwe overeenkomst met de Bondsrepubliek gesloten, ten einde de overeenkomst van 29 januari 1957, die van kracht was tot 1 januari 1958, te verlengen, ditmaal voor onbepaalde tijd (*Trb.* 1958, 44).

De onderhavige overeenkomst wordt met ingang van 1 januari 1958 voorlopig toegepast.

Ten slotte zij nog medegedeeld, dat onder vigeur van de Nederlands-Duitse overeenkomst van 29 januari 1957 de volgende bedragen door Nederland aan de Bondsrepubliek zijn terugbetaald:

voor schade, veroorzaakt in het jaar 1955 D.M. 916 043;
voor schade, veroorzaakt in het jaar 1956 D.M. 100 808;
voor schade, veroorzaakt in het jaar 1957 D.M. 38 978.

In het voor het jaar 1957 opgegeven cijfer zijn alleen de bedragen, welke tot nu toe zijn terugbetaald, verwerkt. Verwacht wordt, dat het uiteindelijke bedrag voor 1957 ten hoogste D.M. 60 000 zal belopen.

Het cijfer voor 1955 is in vergelijking met de cijfers voor de latere jaren bijzonder hoog, omdat hierin is opgenomen een bedrag van D.M. 848 327, zijnde dit het Nederlandse aandeel in de schade, welke in het najaar van 1955 bij tankoefeningen onder zeer slechte weersomstandigheden in de omgeving van Brilon is aangericht.

De Minister van Oorlog,

C. STAF

minister voor defensie.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.